

שחקנים הסוד הבוער

למראית עין בערה האהבה בין בראנדאואר לדאוני אבל האמת היתה שונה: הם תיעבו זה את זה

זה היה מוור במיקצת: במסיבת-העיתונאים העמוסה למחצה (פסטיבל ונציה כבר החל להתפרץ לקראת יומו האחרון) הופיעו כמעט כל השו"תים לסוד הבוער, סירטו הראשון של הבימאי אנדריו בירקין, אחיה של שחקנית ג'יין בירקין. היה שם כוכב הסרט, קלאוס מריה בראנדאואר, ששיחק אותה בגדול, בטי-שירט שחורה ובמיש קפיים כהים. היה שם הכיכב הקטן שהפך לתגלית הסרט, ריוורד אברטס, ילד חינור-פנים ובעל עיני ניים מבריקות. היה המפיק. היה אפילו הבימאי. סיפור הסרט הוא סיפור של סטפן צווייג, על אשת דיפלומט אמריקאי, בשם סוניה טוכמן, היוצאת עם בנה חולה האסטמה לנווה-מרפא. וינה, חגיגה-מולד, 1919. סנטוריום מעוטר בשלג ובקשישים שבאו לנחם. אווירת שיממון.

הילד נסחף לידידות מלהיבה עם ברוך פון האונשטיין, פצוע-מילחמה רומאנטיקן המצטט את גתה. האם, תחילה מסתייגת, ואחר כך נסחפת גם היא. פיי דאוני, האם, תמיד מצולמת מרחוק, בזהירות. מול בראנדאואר המבריק היא נראית כמומייה עטופה היטב במייקאפ, פוחדת לצחוק במלוא הפה פן תפרק מסיכת האיפור. היא גם היחידה שלא הופיעה במסיבת-העיתונאים.

היו שסיפרו כי הסוד הבוער שמאחורי העדרה היה פשוט ביותר: אמנם למראית עין היה בינה לבין בראנדאואר רומאן סוער, בנוסח צווייג כמיר כן. מבטים ארוכים, עיניים עורגות. אבל במציאות לא חילו השניים להתקוטט. אפילו תיעבו זה את זה. והפרימורדנה בראנדאואר וילול בה. היא סלדה ממנו. מה לעשות.

הליהוק לא היה הבעייה היחידה של הסרט. הנוסחה הכימית כולה לא עברה. בירקין ייאלץ לנסות שנית.

תדריר

חובה לראות:

תל-אביב: קפה בנדאד, בוקר טוב ויאט-נאם, הקיסר האחרון, הנסיכה הקטומה, אהבו כל כך, החנינה של באבט, ליידי איב, ירושלים: קפה בנדאד, בוקר טוב ויאט-נאם, הנסיכה הקטומה.

חיפה: קפה בנדאד, בוקר טוב ויאט-נאם, החבר של החברה שלי, החנינה של באבט.

תל-אביב

*** ליידי איב (פרו, ארצות-הברית) — פרסטון סטרג'ס גיבור ניצחי. מבריק, משעשע, שנון ועמיד בפני הייריקי הזמן.

*** קפה בנדאד (דיונוף, מוצג גם בקרן אור המחודש בחיפה, נרמיה) — גברת שמנה מבאוואריה מביאה ריח של תרבות אחרת למיטבה שכוחות-אל במידבר האמריקאי. מצחי-קון אינטליגנטי. הפתעה: ג'ק פאלאנס.

*** החגיגה של באבט (גורדון, דומק-צרפת, מוצג גם באורה בחיפה) — אש-פית-מיטבח צרפתית מודה לשתי צדקניות כפר-יות בדנמרק ולאנשי כפרן בארוחה המפוראת, המפורטת והארוכה ביותר שנזללה על הבד. ללכת רק אחרי ארוחת-ערב. זה האוסקר של גבריאל אכסל.

*** בוקר טוב ויאט-נאם (נת, ארצות-הברית, מוצג גם באורניל בירושלים וברבנות בחיפה) — שדרן משמיע בצורות דברים שהמי מוגנים עליו מסרבים לשמוע. רובין ויליאמס כוכב עליון.

הקרנות מיוחדות

השלמות לפסטיבל חיפה בסינמטק תל-אביב ובסינמטק ירושלים:

רטרוספקטיבה איטלקית:

*** כולם הביתה (יום ב', 10.10 בסינמטק תל-אביב) — פנינה עם תעודה של לואיג'י קומנצ'יני. אלברטו סורדי רוצה לחזור הביתה בשלום והעולם כולו אבסורד לרגליו.

*** הנגב החיושני (יום ד', 5.10 בסינמטק טק תל-אביב) — אחד הבימאים המעולים, מרין מוניצ'לי, ומשולש חזק — אנה מאניני, טוטו ובן גאזארה.

ביקוב ומורדיוקובה: שימלת הריון לקומיסרית

אדירה משועתת בביטויים חזותיים מדהימים.

מעשה בקומיסרית קשוחה, שזה עתה ציוותה להוציא להורג עריק רוטט ממחד ומגלה שנפלה במילכוד האהבה. כשביטנה תופחת היא נאלצת לעגון בבית יהודי. שם היא מגלה את האנושיות, את האמימות, את החמימות ואת התיקוה. את המסירות, את החסד ואת הזיכוכ. דווקא הבית היהודי, הוא החיק המתאים לחבק את ילדה שענה שהיא תחזור לגודדיה. בזמנו היה הסרט מהפכני, נועז וציוני יותר ממהפכת אוקטובר.

הפשרת הקומיסרית

הקומיסרית (תכלת, תל-אביב, ברית-המועצות) — שניהם היו בירר שלים: היא, נונה מורדיוקובה, אשה גדולה, רחבת-גרם, מוצקה כחטיבה.

כשלא ידעה לנקוב במיספר החדר שלה באנגלית, רשמה אותו בשפתון מעוך על נייר למקיד הקבלה. לפני 20 שנה בדיוק עשתה את תפקידה הגדול ביותר על הבד, אבל ככוכבת גדולה הכירו בה רק בזמן האחרון. גם את הבימאי שלה, אלכסנדר אסקולדוב הייתה ההכרה הבינלאומית רק בשנה האחרונה. אחרת לא היה בא לירושלים מאוסטרליה אחרי סיחרור בן שנה בכל הפסטי-בלים האפשריים.

הניצחון היה לאסקולדוב כטראומה בוערת ועד עצם היום הזה אחרי וושינגטון וסן-פראנציסקו ולוקארנו וטורונטו אינו יכול לשכוח את ההקרנה הראשונה של הקומיסרית, לפני 21 שנה בבית-החרושת, הקרנת-מבחן, שאחריה יצאו המועלים נבוכים, על קצה האצבעות; הקרנה ראשונה ואחרונה. הסרט שהוכר מיד כסכנה ציבורית נשלח למעשה להשמדה.

לא כל האגדות על צורות שונות ומשונות של הצלה ומח' בואים כבר התגלו, ואי-אפשר להתחמק מן הזיכרונות כשבאים לראות את הקומיסרית. רק דבר אחד מהמיץ את הלב — מי יודע לאן היה אסקולדוב מניע בתוך 20 שנה אילו היה הקר' מיסרית סירטו הראשון, אבל לא האחרון! ראו איזה כישרון אדיר תחונק באיבו. הרי הסיפור של ואסילי גרוסמן, כפי שסיים רה חברה יהודיה לאמו של אסקולדוב הפך לפואמה אנושית

תום האנקס: צעצועים לכל החיים

הוא כבר ילד גדול

ביג (דקל, תל-אביב, ארצות-הברית) — דרישת-שלום כמה מעליסה ב' ארץ-המלאות. אם חוזרים לאחור — דרך נעורים בהשאלה (העיף) ופגרי

סו מתחנת שוב (המרוח), ומגיעים כמוכן, בסופו של דבר, לבחורה לעתיד (סטיבן שפילברג אשם תמיד...) רואים שבעצם מבוראשית שאף האדם להקטין ולהגדיל את מידותיו לפי הפני טסיות הריגעויות שלו. הוא רצה לצמוח כדי להרשים ולהתמזער כדי למצוא הגנה, להתבגר כדי לעשות אהבה ולהתכווץ כדי לזכות בסליחה.

וכך קרה גם לגיבור שלנו, ילד-טוב-ירושלים בן 13 מפרוור אמריקאי טיפוסי, המבקש להיות גדול ומישאלתו מוענקת לו על-ידי מכונת-מישחק בלונה-פארק. לפתע מתאם הוא צומח והופך לתום האנקס, מי שהיכרנו בסבלאש לצד דריל האנה הנימפה.

ותום האנקס, בגילגולו הגדול, או ליתר דיוק בגודלו הטיבעי, נראה בדיוק כמו תינוק בונזאי שאם לא גוזמים את גיבעוליו בזמן הוא הופך לבעל זרועות ארוכות בצורה בלתי-פרופור' ציונאלית להדהים. וכך נראה האנקס בביג כמו תינוק מגודל. אבל הפלא ופלא, המפיק גיימס (תנאים של חיבה ומשדרים חדשות) קרא יפה את הצ'אנס המובטח בתינוקותו הוורדרדה של האנקס ונתן לאן שפילברג ולגרי רוס לתפור לו עלילה הוי למת: הילד הגדול בעל נשמת התינוק הופך למומחה מס' 1 בפיתוח צעצועים מתקדמים לתינוקות מודרניים שכמותו,

החיים הם בורקס

החיים הם נהר ארוך ורוגע (לב, תל-אביב, צרפת) — האירוניה הפילור' סומית שבשם שבחר לו אטיין שא' טילינה לסרט, נועדה להסביר למי

שעדיין לא קולט את המסר, שבעצם מדובר פה ביצירה רצינית. אולם כמו כל המסרים המרים צריך לדחוף אותו ללוע הצופה בתירוץ של מרק ורצוי בעזרת מכה הגונה של גזון הומוריסטי שיצחק אותו עד להתפקע — אחרת הרי לא יעזוב את האור-ליממאדה בטלוויזיה, כדי ללכת ולצפות במשהו שיכביד את ליבו במכאובים על מצבה הסוציאלי המתפורר של החברה שבה הוא חי.

הבורגני הממוצע חי לו היום בצרפת ברונע ימני, ששואב את החמץ שלו קצת משכנתו הסובה מוגרט תאצ'ר, וקצת מדודנה ביבשת החדשה רונלד רגן, ואפילו, לא נעים להודות, אבל גם ישירות מ'זאן-מארי לה-פן, למשל. אז זוהי השעה לקומדיה מכאיבה, מעין סם משלשל לניוקי המעיים.

ואמנם, החיים הם נהר ארוך ורוגע הצלוח להביא לקומה לפחות את הצרפתי, ומספרים שכבר שמונה חודשים הוא חונג בהצלחה בבתי-הקולנוע הצרפתיים, מעניק אליבי מוסרי וקטר זיס מצופני לכל צרפתי טוב והגון השונא שינאת-מוות וסכנו.

מעשה באחות מתוסכלת הנוקמת במאהבה, דופא מילד שאובה את הכוס יותר מכל עצם ינקבי אחר, בהחלימה תינוקות בבית-חולים. כך זוכה משפחת לקנאה, בורגנית ימנית, קתו'

ילדי שאטילייה: כל אחד והגועל שלו

לית דתית ומרובעת עד כדי סלידה, בתינוקה של מישפחת גרוויי מתחיתית הסולם החברתי, מובטלים בתינוץ של מילחמת אלזיר, כופרים, קלפנים, וולגרים וצעקנים, שלעולם אינם מבק' רים בכנסיות, בקיצור כץ וקראסו בצרפתית.

הדברים שקורים כאשר מתברר שהילדים הוחלפו עשויים לחשוף את מחלות-הנפש, הנענים החברתיים, הדיעות הקדור' מות, הגזענות, הצביעות והעוינות הרווחים היום בחברה הצר' פתית. אבל הם עשויים ביד גסה ובצעקנות גדולה מדי. תבל.